KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 11.7.2023 r.
COM(2023) 398 final

2023/0282 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie należy zająć w imieniu Unii Europejskiej na forum Rady Członków Międzynarodowej Rady ds. Oliwy z Oliwek (IOC), w kwestii przystąpienia Bośni i Hercegowiny do Umowy międzynarodowej w sprawie oliwy z oliwek i oliwek stołowych z 2015 r.

UZASADNIENIE

1. PRZEDMIOT WNIOSKU

Niniejszy wniosek dotyczy decyzji ustalającej stanowisko, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii Europejskiej w Radzie Członków Międzynarodowej Rady ds. Oliwy z Oliwek (zwanej dalej „IOC") w związku z przystąpieniem rządu Bośni i Hercegowiny do Umowy międzynarodowej w sprawie oliwy z oliwek i oliwek stołowych („umowa").

2. KONTEKST WNIOSKU

2.1. Umowa międzynarodowa w sprawie oliwy z oliwek i oliwek stołowych

Umowa międzynarodowa w sprawie oliwy z oliwek i oliwek stołowych (zwana dalej „umową") ma na celu: (i) działanie na rzecz ujednolicenia obowiązujących przepisów krajowych i międzynarodowych w zakresie fizyko-chemicznych i organoleptycznych właściwości oliwy z oliwek, oliwy z wytłoczyn z oliwek i oliwek stołowych w celu usuwania wszelkich przeszkód w handlu; (ii) prowadzenie działań w obszarze badań fizyko-chemicznych oraz organoleptycznych w celu poszerzenia wiedzy o składzie i parametrach jakościowych produktów z oliwek, mając na względzie konsolidację norm międzynarodowych; oraz (iii) umacnianie roli Międzynarodowej Rady ds. Oliwy z Oliwek jako promującego doskonałość międzynarodowego forum naukowego w dziedzinie oliwek i oliwy z oliwek.

W swojej odnowionej wersji umowa weszła w życie w dniu 1 stycznia 2017 r.

Unia Europejska jest stroną tej umowy[1].

2.2. Rada Członków

Rada Członków Międzynarodowej Rady ds. Oliwy z Oliwek („Rada Członków") stanowi najwyższy organ i organ decyzyjny IOC oraz wykonuje wszelkie zadania i pełni wszelkie funkcje niezbędne do osiągnięcia celów tej umowy. Jako strona umowy, Unia Europejska jest członkiem IOC i jest reprezentowana w Radzie Członków. Decyzje Rady Członków dotyczące przystąpienia nowego członka podejmowane są w drodze konsensusu. Zgodnie z art. 10 ust. 4 lit. b) umowy, jeżeli nie można osiągnąć konsensusu w terminie określonym przez przewodniczącego Rady Członków, członkowie przeprowadzają głosowanie. Decyzja jest uznawana za przyjętą, jeżeli za jej przyjęciem opowie się co najmniej większość członków reprezentujących co najmniej 86 % udziałów członków.

Obecnie IOC liczy 18 członków, a Unia Europejska posiada 650 udziałów z łącznej liczby 1000.

2.3. Planowany akt Rady Członków

W związku z formalnym wnioskiem Bośni i Hercegowiny z dnia 22 lutego 2023 r. o przystąpienie do umowy oczekuje się, że podczas kolejnego posiedzenia Rady Członków lub w ramach procedury przyjmowania decyzji przez Radę Członków w drodze wymiany korespondencji, Rada Członków podejmie decyzję w sprawie przystąpienia Bośni i Hercegowiny.

---

[1] Decyzja Rady (UE) 2016/1892 z dnia 10 października 2016 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, i tymczasowego stosowania Umowy międzynarodowej w sprawie oliwy z oliwek i oliwek stołowych z 2015 r. (Dz.U. L 293 z 28.10.2016, s. 2) oraz decyzja Rady (UE) 2019/848 z dnia 17 maja 2019 r. dotycząca zawarcia w imieniu Unii Europejskiej Umowy międzynarodowej w sprawie oliwy z oliwek i oliwek stołowych z 2015 r. (Dz.U. L 139 z 27.5.2019, s. 1).

Celem planowanego aktu jest ustanowienie warunków przystąpienia Bośni i Hercegowiny zgodnie z art. 29 umowy.

Planowany akt stanie się wiążący dla stron poprzez zmianę równowagi decyzyjnej w Radzie Członków w przypadku, gdy decyzje nie są przyjmowane w drodze konsensusu zgodnie z art. 10 ust. 4 umowy.

3. STANOWISKO, JAKIE MA BYĆ ZAJĘTE W IMIENIU UNII

Chociaż sektor oliwy z oliwek i oliwek stołowych w Bośni i Hercegowinie jest obecnie niewielki, to istnieje potencjał jego rozwoju w regionie o długiej tradycji produkcji i konsumpcji oliwy z oliwek i oliwek stołowych[2]. Wartość dodana sektora rolnego (w % PKB) w Bośni i Hercegowinie wyniosła 5,2 % PKB w 2021 r.[3], przy zdecydowanym zaangażowaniu ze strony tego państwa na rzecz zwiększenia udziału produkcji oliwek.

Ponieważ Bośnia i Hercegowina rozwija swoje sektory produktów z oliwek, jeśli chodzi o zakres spożycia, oraz planuje rozwijać ich produkcję, jej przystąpienie na określonych warunkach mogłoby wzmocnić IOC, w szczególności pod względem ujednolicenia prawa krajowego i międzynarodowego dotyczącego właściwości produktów z oliwek, aby zapobiec wszelkim przeszkodom w handlu. Przystąpienie to jest zgodne z celami polityki Unii w zakresie norm dotyczących wprowadzania do obrotu produktów rolnych, jak przewidziano w tytule II części II rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013[4].

Decyzja, która ma zostać przyjęta przez Radę Członków, określi warunki przystąpienia Bośni i Hercegowiny w odniesieniu do udziałów w IOC oraz termin złożenia dokumentu przystąpienia.

Udziały członków, które służą do ustalania wkładów finansowych i praw głosu, oblicza się zgodnie ze wzorem określonym w art. 11 umowy. Unia dopilnuje, aby wzór ten został zastosowany przy określaniu udziałów Bośni i Hercegowiny.

Unia poprze dowolny termin złożenia dokumentu przystąpienia, jaki pozwoliłby Bośni i Hercegowinie przystąpić wkrótce do umowy. Jeżeli złożenie dokumentu się opóźni, Unia może poprzeć – w kolejnych decyzjach, które zostaną podjęte przez Radę Członków – przedłużenie terminu złożenia dokumentu.

Biorąc pod uwagę proces decyzyjny w Radzie Członków IOC, stanowisko Unii jest potrzebne do ustalenia warunków przystąpienia Bośni i Hercegowiny.

4. PODSTAWA PRAWNA

4.1. Proceduralna podstawa prawna

4.1.1. Zasady

W art. 218 ust. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przewidziano przyjmowanie decyzji ustalających „stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego przez umowę, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki

[2] Według danych Międzynarodowej Rady ds. Oliwy z Oliwek roczna produkcja oliwek stołowych w Bośni i Hercegowinie osiągnęła około 1 000 ton w roku gospodarczym 2019/20, co oznacza znaczny wzrost w porównaniu z poprzednimi latami gospodarczymi (około 500 ton).

[3] Według danych Banku Światowego dotyczących wskaźników rozwoju.

[4] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671).

prawne, z wyjątkiem aktów uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy".

Pojęcie „akty mające skutki prawne" obejmuje akty, które wywierają skutki prawne na mocy przepisów prawa międzynarodowego dotyczących danego organu. Obejmuje ono ponadto instrumenty, które nie są wiążące na mocy prawa międzynarodowego, ale mogą „w sposób decydujący wywrzeć wpływ na treść przepisów przyjętych przez prawodawcę Unii"[5].

4.1.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Rada Członków jest organem utworzonym na mocy umowy, a dokładnie Umowy międzynarodowej w sprawie oliwy z oliwek i oliwek stołowych.

Akt, który ma zostać przyjęty przez Radę Członków, stanowi akt mający skutki prawne. Planowany akt ma skutki prawne w szczególności dlatego, że zmieni równowagę decyzyjną w Radzie Członków w przypadku, gdy decyzje nie są przyjmowane w drodze konsensusu zgodnie z art. 10 ust. 4 umowy[6].

Planowany akt nie uzupełnia ani nie zmienia ram instytucjonalnych umowy.

W związku z tym proceduralną podstawą prawną proponowanej decyzji jest art. 218 ust. 9 TFUE.

4.2. Materialna podstawa prawna

4.2.1. Zasady

Materialna podstawa prawna decyzji przyjętej w trybie art. 218 ust. 9 TFUE jest uzależniona głównie od celu i treści planowanego aktu, którego dotyczy stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii. Jeżeli planowany akt ma dwojaki cel lub dwa elementy składowe, a jeden z tych celów lub elementów da się określić jako główny, zaś drugi ma jedynie pomocniczy charakter, decyzja przyjęta na mocy art. 218 ust. 9 TFUE musi mieć jedną materialną podstawę prawną, tj. podstawę, której wymaga główny lub dominujący cel lub element składowy.

4.2.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Główny cel i treść planowanego aktu odnosi się do wspólnej polityki handlowej.

Materialną podstawą prawną proponowanej decyzji jest zatem art. 207 TFUE.

4.3. Wniosek

Podstawą prawną proponowanej decyzji powinien być zatem art. 207 TFUE w związku z art. 218 ust. 9 TFUE.

---

[5] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 7 października 2014 r., C-399/12, Niemcy/Rada, ECLI:EU:C:2014: 2258, pkt 61–64.

[6] Akty Rady Członków dotyczące norm handlowych w odniesieniu do oliwy z oliwek mogą zostać przyjęte bez konsensusu, są wiążące na mocy prawa międzynarodowego zgodnie z art. 20 ust. 3 umowy i mogą w sposób decydujący wywrzeć wpływ na treść przepisów unijnych, a mianowicie: aktów delegowanych i wykonawczych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.

2023/0282 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie należy zająć w imieniu Unii Europejskiej na forum Rady Członków Międzynarodowej Rady ds. Oliwy z Oliwek (IOC), w kwestii przystąpienia Bośni i Hercegowiny do Umowy międzynarodowej w sprawie oliwy z oliwek i oliwek stołowych z 2015 r.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 207 w związku z art. 218 ust. 9,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Umowa międzynarodowa w sprawie oliwy z oliwek i oliwek stołowych z 2015 r. („umowa") została podpisana w imieniu Unii zgodnie z decyzją Rady (UE) 2016/1892 w dniu 18 listopada 2016 r., z zastrzeżeniem jej zawarcia w późniejszym terminie. Umowa weszła w życie tymczasowo w dniu 1 stycznia 2017 r. zgodnie z jej art. 31 ust. 2 i została zawarta przez Unię na mocy decyzji Rady (UE) 2019/848 z dnia 17 maja 2019 r.[1]

(2) Na podstawie art. 29 umowy Rada Członków Międzynarodowej Rady ds. Oliwy z Oliwek (zwana dalej „Radą Członków") ma określić warunki przystąpienia rządu do umowy.

(3) Rząd Bośni i Hercegowiny złożył formalny wniosek o przystąpienie do umowy. Rada Członków powinna zatem zostać poproszona, podczas jednego z jej przyszłych posiedzeń lub w ramach procedury przyjęcia decyzji przez Radę Członków w drodze wymiany korespondencji, o ustanowienie warunków przystąpienia Bośni i Hercegowiny w odniesieniu do udziałów w IOC oraz terminu złożenia dokumentu przystąpienia.

(4) W związku z faktem, że Bośnia i Hercegowina rozwija swoje sektory produktów z oliwek, jeśli chodzi o zakres spożycia, oraz planuje rozwijać ich produkcję, jej przystąpienie na określonych warunkach mogłoby wzmocnić IOC, w szczególności pod względem ujednolicenia prawa krajowego i międzynarodowego dotyczącego właściwości produktów z oliwek, aby zapobiec wszelkim przeszkodom w handlu.

(5) Należy zatem ustalić stanowisko, jakie należy zająć w imieniu Unii Europejskiej w Radzie Członków, ponieważ decyzje, które mają zostać podjęte, będą miały skutki prawne dla Unii, w szczególności poprzez wywarcie wpływu na bilans decyzyjny na forum Rady Członków, w przypadku gdy decyzje nie są podejmowane w drodze konsensusu zgodnie z art. 10 ust. 4 umowy,

[1] Decyzja Rady (UE) 2019/848 z dnia 17 maja 2019 r. dotycząca zawarcia w imieniu Unii Europejskiej Umowy międzynarodowej w sprawie oliwy z oliwek i oliwek stołowych z 2015 r. (Dz.U. L 139 z 27.5.2019, s. 1).

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Stanowisko, jakie należy zająć w imieniu Unii na forum Rady Członków Międzynarodowej Rady ds. Oliwy z Oliwek podczas jednego z jej przyszłych posiedzeń lub w ramach procedury przyjmowania decyzji przez Radę Członków w drodze wymiany korespondencji, w odniesieniu do warunków przystąpienia do umowy rządu Bośni i Hercegowiny, jest określone w załączniku.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Komisji.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący